

Департамент охорони здоров'я Харківської обласної державної адміністрації
КНП ХОР «Обласний центр медичної статистики, здорового способу життя та
інформаційно-аналітичної діяльності»

Розроблено до Всесвітнього дня без тютюну

Тютюн: глобальна епідемія та загроза здоров'ю

За даними ВООЗ, тютюн — основний фактор ризику
неінфекційних захворювань, що вбиває мільйони
людей щороку.

МЕДИЧНА СТАТИСТИКА

ВООЗ · УКРАЇНА · 2025

Тютюнова епідемія у цифрах

1.3 млрд

Курців у світі
за даними ВООЗ

7 МЛН

Смертей на рік
серед активних курців

1.3 МЛН

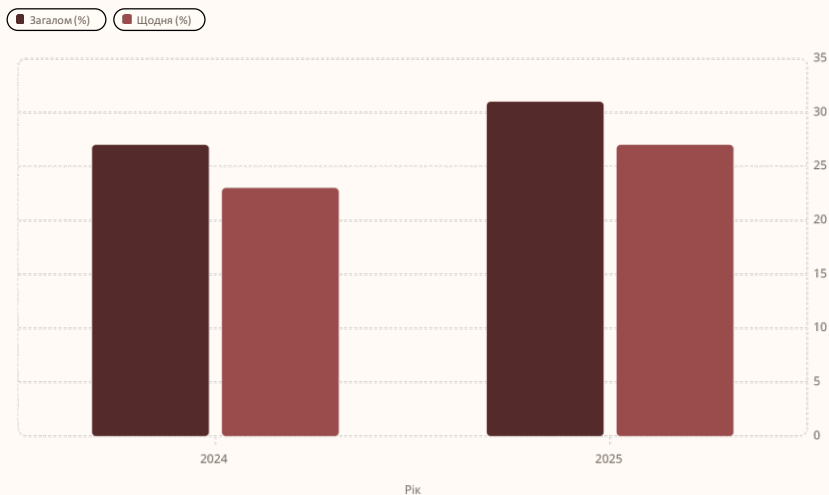
Жертв пасивного куріння
некурящі люди щорічно

130 ТИС.

Смертей в Україні
та ще 13 тис. від пасивного куріння

Ці дані охоплюють усі види куріння: сигарети, кальян, ТВЕН, е-сигарети, снюси та інші тютюнові й нікотинові вироби.

Зростання споживання тютюну в Україні

Дані КМІС, 2025

Частка населення 18–69 років, що вживає тютюнові та нікотинові вироби, зросла з **27%** до **31%**. Щоденних споживачів стало більше на **4%**.

⚠ Найбільше зростання — серед молоді 18–39 років: **45%** проти **33%** у 2024 році.

Молодь — головна мішень ТЮТЮНОВОЇ ІНДУСТРІЇ

ТВЕН

37% молодих курців 18–29 років вживають тютюнові вироби для електричного нагрівання

Е-сигарети

39% молоді обирають електронні сигарети — небезпечна альтернатива під виглядом «легкості»

Множинне споживання

23% вживають два види продукції, 22% — три одночасно

Небезпечний міф

40% молоді 18–29 років вірять, що ТВЕН та е-сигарети менш шкідливі за звичайні сигарети

Школярі та підлітки: тривожна статистика

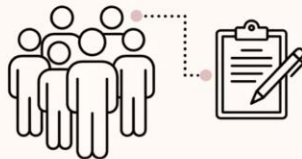
Глобальне опитування GYTS, Україна 2023

Поширеність куріння серед школярів 11–17 років — **17,6%**. Кожен четвертий підліток зазнає впливу тютюнового диму вдома.

- **47,3%** підлітків легко купують сигарети без перевірки віку
- **21%** школярів Харківщини курять щодня
- **52,3%** не мають труднощів із купівлею тютюну

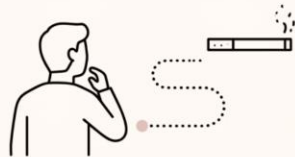
12 670

учнів 10-17 років

42%

бачили куріння в громадських місцях

25%

були свідками продажу неповнолітнім

10-22% - погіршення здоров'я, **70%** - підтримують заборону

Тютюн — легальний наркотик

ВООЗ класифікує нікотинову залежність як **психічний і поведінковий розлад** (МКХ-11, код 6С4А — «Розлади, викликані вживанням нікотину»). Це офіційне захворювання, що потребує лікування.

Залежність

Нікотин викликає фізичну та психологічну залежність, порівнянну з наркотичними речовинами

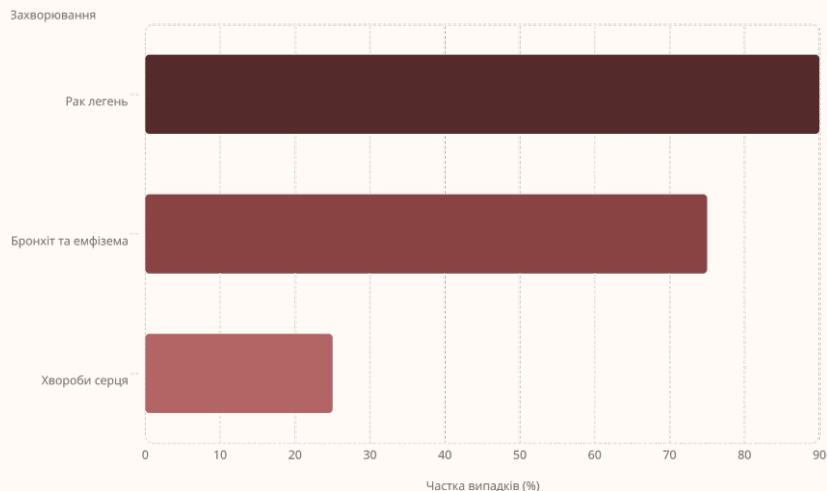
Хвороба

Офіційний медичний діагноз за міжнародною класифікацією — потребує медичного втручання

Лікування

Існує ефективна терапія: замісна нікотинова терапія, психологічна підтримка, медикаменти

Хвороби, спричинені курінням

Понад 100 хвороб

Куріння негативно впливає на розвиток, перебіг і результат більш ніж **100 захворювань**.

- Рак ротової порожнини, гортані, стравоходу
- Рак сечового міхура, нирок, підшлункової залози
- Рак шлунка, печінки, кишківника
- Рак шийки матки та яєчників
- Гострий мієлоїдний лейкоз

Наслідки для здоров'я школярів

Від **10% до 22%** курячих школярів Харківщини вже відчувають реальні симптоми погіршення здоров'я:

Дихальна система

Задишка та прискорене серцебиття навіть при незначному фізичному навантаженні

Когнітивні функції

Погіршення пам'яті та уваги, що безпосередньо впливає на успішність у навчанні

Загальний стан

Хронічний кашель, головний біль і запаморочення вже у підлітковому віці

Що думають самі школярі?

70%

школярів Харківщини

вважають правильним введення **повної заборони** на виробництво та торгівлю тютюновими та нікотиновими виробами

Порушення законодавства

Опитування 12 670 учнів виявило масові порушення:

- **42%** бачили куріння/вейпінг у громадських місцях
- **25%** були свідками продажу тютюну неповнолітнім
- Тютюн доступний на зупинках, у закладах харчування, на дитячих майданчиках

 Молодь сама усвідомлює проблему і підтримує жорсткіші заходи захисту.